

GARANCIA

Ütemesen halad a vidékfejlesztési támogatások felhasználása

A Vidékfejlesztési Program pályázatainak döntő hányada lezárult, de néhány kiírás még nyitva áll a gazdálkodók előtt. A pályázói érdeklődés és a támogatói kötelezettségvállalás alapján a rendelkezésre álló támogatási forrás teljes összege felhasználásra kerülhet az előttünk álló években. A beruházási pályázati projektek döntő hányada 2019-ben és 2020-ban valósul meg, így a támogatások kifizetése is felgyorsul. Az elnyert támogatás mellett alapvető a kiszámítható hitelezési, finanszírozási háttér megléte is. A beruházó gazdálkodók és a pénzügyi szervezetek gördülékeny együttműködését a rugalmas szabályozási környezet is hatékonyan tudja segíteni. Erről beszélgettünk Kis Miklóssal, az Agrárminisztérium vidékfejlesztésért felelős államtitkárával.

Hol tart a Vidékfejlesztési Program megvalósítása?

A Vidékfejlesztési Program (VP) keretében összesen 74 pályázati felhívást hirdettünk meg, melyből 62 már le is zárult. Jelenleg 12 pályázati felhívásra nyújthatják még be kérelmeiket a gazdálkodók. Jelentős eredmény, hogy a 2018. év végére a rendelkezésre álló támogatási keret teljes egészére kötelezettséget vállaltunk, ami meghaladja az 1300 milliárd forintot. Ez közel 187 ezer kérelem támogatását jelenti a VP 2015 nyarán történt elfogadása óta. Fontos hangsúlyozni, hogy a beérkezett kérelmek elbírálása folyamatosan zajlik, így a nyertes gazdálkodók száma, illetve a megítélt támogatás összege is tovább emelkedik majd. Az utóbbi annak köszönhetően lehetséges, hogy minden uniós program esetében – így a VP-nél is – prioritásonként 13 százalékkal túl lehet lépni a rendelkezésre álló keretet. Szeretném kiemelni, hogy ezzel a lehetőséggel nem program, hanem prioritás szinten élhetünk. A kormány megadta az irányító hatóságok számára

a mozgásteret, és biztosította őket arról is, hogy – a nemzetgazdaság jó teljesítménye alapján – akár nemzeti költségvetésből is kiegészíthetjük a túlvállalást. A végső célunk, hogy legkésőbb 2023-ra a rendelkezésre álló támogatási források száz százalékkal el tudjunk számolni.

Hogyan halad a támogatások kifizetése?

A jelenlegi állapot szerint az 1300 milliárd forintból mintegy 450 milliárd forintot fizettünk ki, ami a keretösszeg egyharmada. A kifizetések a pályázatok megvalósítási fázisaihoz igazodnak. A pályázatok között meg kell különböztetni a beruházási jellegű és a nem beruházási jellegű, azaz terület- és/vagy állatlétszám alapján megítélt támogatásokat. Ez utóbbiak általában 3-5 éves programok, különböző vállalásokkal, évente történő kifizetésekkel. Ilyenek például az agrár-környezetgazdálkodási vagy az ökológiai támogatások. Ezek esetében nem lehet előre kifizetni a többéves támogatást, hanem minden évben igényelni kell az adott évre vonatkozó összeget, így évente történik a kifizetés. A beruházási támogatások kifizetése eleinte nem a várakozások szerint alakult. Ennek oka az előleg-

„a középpontban a kis- és közép vállalkozások fejlesztése, az agrárium versenyképességének növelése áll”

Kis Miklós

2

fizetések szigorú európai uniós feltételrendszerében keresendő. Az uniós bürokratikus szabályozás miatt a nyerteseknek ugyanis - más uniós programoktól eltérően - bankgaranciát, vagy azzal egyenértékű biztosítékot kell felmutatniuk az előlegek igényléséhez a VP pályázataiban. Emiatt eddig sajnos jelentős mértékben elmaradtak az előleg-kifizetési igények az előzetesen várttól. Az úgynevezett számlalapú elszámolási kifizetések a projektek megvalósításához illeszkednek. Tekintettel arra, hogy a beruházások zöme az idei évben valósul meg, 2019-ben és a jövő évben várható nagyobb kifizetési hullám. A mi munkánk többnyire addig tart, amíg a pályázat megvalósítása meg nem kezdődik. A megvalósítás ellenőrzését, a támogatások kifizetését a Magyar Államkincstár és a nevében megbízott megyei kormányhivatalok végzik.

Mi várható még? Sor kerülhet akár újabb pályázati kiírásokra vagy pályázatok újbóli megnyitására?

Ahogy említettem jelenleg 12 pályázati felhívásra nyújthatják be kérelmeiket a gazdálkodók. Többek között mintegy 50 milliárd forint áll rendelkezésre öntözésfejlesztésre. A támogatás célja az öntözött területek növelése, a víztakarékosság, az energiatékonyság, valamint a talajjavítás és a vízviszatar-tás hatékonyságának növelése. Mivel a beérkezett kérelmek elbírálása értékelési szakaszonként történik, ezért elmondható, hogy az Irányító Hatóság ez idáig több mint 250 öntözésfejlesztési projekt megvalósításának támogatásáról döntött, 9,8 milliárd forint összegben. A jogosultsági ellenőrzések, valamint a támogatási döntések pedig folyamatosan zajlanak.

Tovább élnek az erdészeti jellegű pályázati lehetőségek, itt is jelentős összeg áll még rendelkezésre például az erdősítés megvalósítására. Meghirdettük a bor-szőlőtelepítési támogatást, ami szintén nyitott még, a tanyavillamosítási pályázatunkat pedig egy évvel meghosszabbítottuk, így 2020. április 3-ig lehet támogatási kérelmeket benyújtani. Elérhető továbbá a rövid ellátási láncok és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért meghirdetett forrás is.

A gyakorlat szerint, a VP keretében legnépszerűbb pályázatok esetében az Irányító Hatóság eleve túl-kötelezettséget vállal, számolva természetesen azal is, hogy nem mindenki valósítja meg a fejlesztését. Az esetlegesen felszabaduló forrásokat pedig a már benyújtott, elsősorban agrár-beruházási kérelmek támogatására kívánjuk fordítani. A tárca ennek megfelelően új pályázati felhívást a VP keretére, a közeljövőben nem tervez megjelentetni.

A gazdálkodók mekkora érdeklődést mutattak a Vidékfejlesztési Program pályázataira?

A pályázatok szinte minden esetben nagy népszerűségnek örvendtek. A legtöbb felhívás esetében két, három, olykor négyszeres túligénylés is jellemző volt. Ebben nagy szerepet játszott, hogy a felhívások megjelenése előtt rendszeres egyeztetést folytattunk az illetékes szakmai szervezetekkel, illetve az

úgynevezett társadalmi egyeztetés keretében bárki véleményezhette a felhívástervezeteket. A program készítésekor azt a célt fogalmaztuk meg, hogy a középpontban a kis- és középvállalkozások fejlesztése, az agrárium versenyképességének növelése álljon, a foglalkoztatottak létszámának növelése mellett. Éppen ezért a munkaerő-igényes ágazatokra, mint a kertészet, az állattenyésztés, illetve az élelmiszeripar beruházásaira különösen nagy figyelmet fordítottunk. Többnyire ezek voltak a legnépszerűbb kiírások. Emellett jelentős forrás jutott még a vidéki térségek, települések felzárkóztatására, a terület-alapú támogatások keretében pedig az agrár-környezetgazdálkodásra, vagy az ökológiai gazdálkodással foglalkozó termelők megerősítésére is.

Milyen megoldásokkal próbálták könnyíteni a pályázók adminisztrációs terheit?

A kormány 2010 óta folyamatosan dolgozik azon, hogy csökkentse a pályázók adminisztrációs terheit, segítse a rendelkezésre álló források elnyerését és azok hatékony felhasználását. A versenyképesség erősítése és a fenntartható gazdálkodás érdekében ugyanis elengedhetetlen, hogy a kormány együttműködjön a termelőkkel, a gazdálkodókkal, és segítse a munkájukat.

Az utóbbi időszakban hozott bürokráciacsökkentő intézkedések közül például jelentős könnyebbséget jelent a pályázati nyerteseknek a közbeszerzési törvény módosítása, melynek köszönhetően többen mentesülhetnek a közbeszerzési kötelezettség alól. Az építési beruházásoknál ugyanis az értékhatár 40 millió forintról 300 millió forintra emelkedett, így a kisebb beruházások már nem közbeszerzés-kötelesek. Ezzel pedig jelentős terhet vettünk le a gazdálkodók válláról, hiszen gyorsabban és eredményesebben tudják projektjeiket kivitelezni.

A megvalósítási szakaszba lépett pályázatoknál pedig, a piaci körülmények megváltozására reagálva a kormány a változás-bejelentések tekintetében nyújt segítséget. Ez azt jelenti, hogy lehetőséget adtunk a VP keretében arra, hogy a pályázók az áremelkedési hatásokat és a költségeiket úgy kezelhessék, optimalizálhassák, hogy az eredeti fejlesztési célok ne módosuljanak.

Hogyan jellemezhető a pályázatot nyert vállalkozások finanszírozási háttere?

Ahogy említettem, sajnos az uniós szabályozás miatt a támogatási előlegek igénylése szinte elhanyagolható mértékű volt. Ennek is betudható, hogy a beruházásokat a saját forrás mellett főleg hitelből tudták a kedvezményezettek megvalósítani. Emellett több bank kidolgozott - az Irányító Hatósággal (IH) együttműködve - az előlegek lehívását lehetővé tevő bankgarancia terméket. A támogatott beruházások minél szélesebb körének finanszírozása érdekében az IH folyamatosan együttműködik az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvánnyal (AVHGA). A hitelintézetek és a kezességvállaló szervezet hatékony együttműködése szükséges ahhoz, hogy minél kedvezőbb feltételekkel lehessen finanszírozni a gazdálkodókat, megalapozva ezzel a VP-s fejlesztések megvalósítását. Az AVHGA kezességvállalása komoly segítséget jelent, mivel a bankok hitelezési kockázatának nagy részét átvállalja, ezáltal a banki finanszírozás olcsóbbá válik, az agrárvállalkozások jobb feltételekkel és zökkenőmentesen juthatnak külső forráshoz. A hitelek mellett az AVHGA bankgarancia, vagy lízingügyletek esetében is vállal kezességet. Meglepett ugyanakkor, hogy a kezességvállalás ellenére a pénzügyintézetek további, jelentős biztosítékokhoz kötik a hitelszerződést. Nem gondolom, hogy ez érdemben lendítene a beruházási hitelfelvételre, sőt túlzottan érzem. Számításaim szerint az EMGA és EMVA területalapú támogatások előfinanszírozása (pl. a SAPS és az AKG faktorálása) sok esetben könnyebb és olcsóbb megoldást jelent, mint a beruházási típusú finanszírozás. Van még hová javulnia tehát a banki kockázatkezelési módszertannak.

tések megvalósítását. Az AVHGA kezességvállalása komoly segítséget jelent, mivel a bankok hitelezési kockázatának nagy részét átvállalja, ezáltal a banki finanszírozás olcsóbbá válik, az agrárvállalkozások jobb feltételekkel és zökkenőmentesen juthatnak külső forráshoz. A hitelek mellett az AVHGA bankgarancia, vagy lízingügyletek esetében is vállal kezességet.

Meglepett ugyanakkor, hogy a kezességvállalás ellenére a pénzügyintézetek további, jelentős biztosítékokhoz kötik a hitelszerződést. Nem gondolom, hogy ez érdemben lendítene a beruházási hitelfelvételre, sőt túlzottan érzem. Számításaim szerint az EMGA és EMVA területalapú támogatások előfinanszírozása (pl. a SAPS és az AKG faktorálása) sok esetben könnyebb és olcsóbb megoldást jelent, mint a beruházási típusú finanszírozás. Van még hová javulnia tehát a banki kockázatkezelési módszertannak.

Az aszálykár enyhítése

Az elmúlt hetek csapadékszegény időjárása következtében a 2019. kárenyhítési évben a termelők eddig több mint 500 esetben, csaknem 24 000 hektár mezőgazdasági területet érintő aszálykárt jelentettek be. Az aszálykár által leginkább érintett megyék az Alföldön találhatók: Jász-Nagykun-Szolnok, Csongrád és Békés megyéről van szó.

A termelői kárbejelentések elsősorban az őszi vetésű szántóföldi növényekre vonatkoznak: a legnagyobb veszteség az őszi káposztarepcét érte, ezt követi az őszi búza és az őszi árpa.

Az Agrárminisztérium által az utóbbi években folyamatosan fejlesztett agrárkár-enyhítési rendszer segítséget nyújt a bajba jutottaknak. A növények vegetációs időszakában felmerülő aszálykárok esetén az érintett termelőknek az alábbi lépéseket kell megtenniük. A növény károsodását, annak észlelését követő 15 napon belül, elektronikus úton be kell jelenteniük a Magyar Államkincstár honlapján. Az aszály és a növényben bekövetkezett kár között ok-okozati összefüggésnek kell fennállnia, amelyet a területileg illetékes kormányhivatal a termelői kárbejelentést követően igazol. Az előbbiek alapján a jogosult mezőgazdasági termelők a 2019. kárenyhítési évben kárenyhítőt juttatást vehetnek igénybe. A szóban forgó forráshoz való hozzájutás további feltétele még, hogy a károsodott növény esetében legalább 30 százalékos termés kiesés és 15 százalékos termelésiérték-kiesés következett be; az érintett gazdálkodó megfizette a kötelező kárenyhítési hozzájárulást; illetve, hogy a károsult 2019. november 30-ig benyújtja a kárenyhítőt juttatás iránti igényét.

3

Milyen eszközökkel tudják előmozdítani a támogatott beruházások finanszírozását, a projektek megvalósítását?

Először is fontos hangsúlyozni, hogy a kormány számos lépést tett annak érdekében, hogy a pályázók beruházásaik megvalósításához minél magasabb támogatási összeget használhassanak fel. Ezt bizonyítja, hogy a támogatási intenzitás szinte minden vidékfejlesztési pályázat esetében - az uniós szabályok által biztosított lehetőségekhez mérten - a maximumon került meghatározásra. A kiépített és működtetett támogatási rendszer rugalmas. A kedvezményezetteknek lehetőségük van előlegigénylésre, valamint a megvalósítás során módosítani is tudnak a fejlesztés több pontján, műszaki tartalmán annak érdekében, hogy az elnyert forrásból valóban egy sikeres projekt jöhessen létre.

Az AVHGA közreműködése a finanszírozásban

Az alapítvány 2018-ban is meghatározó és bővülő szerepet töltött be a vidéki, elsősorban az agrárvállalkozások finanszírozásának segítésében. Az elmúlt év folyamán közel 11 500 ügylet révén mintegy 240 milliárd forint hitelösszeghez kapcsolódott alapítványi kezesség. Ez azt jelenti, hogy a 2016. és 2017. évi növekedést folytatva az ügyletszám 2018-ban több mint 25, a kezességgel biztosított hitelösszeg pedig mintegy 44 százalékkal emelkedett. Az alapítványi készízető kezességre támaszkodva - a korábbi évekhez hasonlóan - 2018-ban is nagyszámú vállalkozás jutott hitelforráshoz, az AVHGA közreműködésével ugyanis olyan vállalkozások is a bankok hitelezett ügyfeleivé válhattak, amelyek egyébként nem rendelkeztek megfelelő fedezettel, de üzleti elképzeléseik életképesek voltak. A megelőző évekhez hasonlóan a 2018. évben is a kezességi ügyletek döntő hányada, közel 84 százaléka a mikro-vállalkozásokhoz, további mintegy 15 százaléka pedig a kisvállalkozásokhoz kapcsolódott. A kezességgel biztosított hitelösszegekből az előbbiek több mint 60, az utóbbiak csaknem 30 százalékkal részesedtek. Az AVHGA ügyfélkörében továbbra is meghatározó szerepet játszanak az őstermelők, a családi gazdaságok és az egyéni vállalkozások. Ezekben a gazdálkodói csoportokban a kezességgel biztosított hitelösszeg meghaladta a 64 milliárd forintot, amely igen dinamikus 50 százalékos növekedést jelent a 2017. évi értékhez képest. Azon belül az egyéni vállalkozások esetében mintegy 55 százalékos, a családi gazdaságoknál 30 százalék feletti bővülés történt 2018-ban. Az őstermelők kezességgel biztosított hitelösszege pedig hozzávetőlegesen 30 százalékkal haladta meg a 2017. évi szintet. Az alapítványi gyakorlatnak megfelelően 2018-ban ugyancsak lehetőség volt arra, hogy az AVHGA a kkv-szektor nagyobb méretű vállalkozásai számára és/vagy nagyobb volumenű hitelekhez nyújtson kezességet, a kedvezőbb banki finanszírozási kondíciók elérése érdekében. Így az átlagos kezességgel biztosított hitelösszeg egy kicsit emelkedve mintegy 21 millió forintot ért el.

A kitartás meghozza gyümölcsét

Valószínűleg nem sokan tudták volna véghez vinni azt, ami Szilágyi Katalinnak, a derecskei Kata-Frost Kft. tulajdonosának sikerült, vállalkozását rajta kívülálló okok miatt többször újra kellett kezdenie, de ő nem adta fel. Bizott magában, s magával tudta ragadni a környezetét is.

Bár egy vállalkozónak tudnia kell rugalmasan alkalmazkodni a megváltozott gazdasági környezethez, de Szilágyi Katalin a szokásosnál is gyakrabban volt kénytelen használni ezt a képességét. A következőket mondta erről az időszakról.

- Többször kellett előlről kezdenem a tevékenységemet olyan bukás után, ami önhibámon kívül következett be. Még 1984-ben, a „háztájizós” időben tyúktartással foglalkoztam, egy áfész szervezésében. Akkor ez jól működő vállalkozás volt, ám a rendszerváltást követően 1992-re ezek a vállalkozások az áfészek megszűnésével tönkrementek. Új tevékenységet kellett keresnünk,

így mezőgazdasági termelésbe kezdtünk a kárpótlásból kapott, illetve bérelt területeken. Először a szokásos búza-kukorica-napraforgó vetésszerkezettel indultam, de ahogy csökkent a jövedelmezőség, úgy láttam, hogy tovább kell lépni valami olyan területre, ahol egyrészt értékeesebb terményeket termesztettek, másrészt nagyobb hozzáadott értéket realizálhatok. Ezért a kertészet felé fordultam. Gyökérzöldséget termeltem, amit egy kis üzemben tisztítottunk. Mondhatnám ezt elsődleges feldolgozásnak. 2004-ig működött ez a vállalkozás: termeltünk, feldolgoztunk. 2000-ben támogatást nyertem egy zöldmezős beruhásként megépítendő tisztító, feldolgozó csarnok építésére. Volt ennek finanszírozásában önerő, állami támogatás és természetesen banki hitel is. Ez már jól jövedelmezett, de 2004-ben, amikor csatlakoztunk az Európai Unióhoz, nehéz helyzetbe került a vállalkozásom, mert pillanatok alatt versenyképtelen lett a tevékenység. Nem tudtam olyan olcsón adni az elsődlegesen tisztított zöldségfélét, mint amennyiért nyugatról késztermékként lefagyaszta, beszáolva,

hűtőkamionnal ideérkezett a zöldség. Ebben nyilván szerepet játszott az uniós országok gazdálkodóinak támogatása, meg - lássuk be - hatékonyabban dolgoztak. Így aztán 2004-ben újra át kellett gondolni a helyzetünket, vagyis jött az újratervezés. Mivel tudom megelőzni a külföldi versenytársakat? Egyetlen lehetőség volt: a helyi előnyöket kell kihasználni, meg kell próbálni egy olyan terméket kialakítani, amit a szántóföldön meg tudunk termelni, majd fel tudunk dolgozni, le tudunk fagyasztni, és késztermékként piacra vinni. E szempontok alapján a választás a főzőtökre esett, amit korábban ugyan nem termeltünk, de igénybe vettük olyan szakemberek tanácsait, akiknek gyakorlatuk volt a termesztésben és a feldolgozásban.

Általános tapasztalat, hogy abban az időben nem a termesztés volt a legnagyobb gond, hanem a piaci ismeretek, kapcsolatok hiánya. Hogyan tudta ezt a helyzetet megoldani?

- Igen, az értékesítés okozta a legnagyobb gondot. Elég nehézkesen ment: kellett egy hűtőházat keresni, amely fagyasztja, tárolja és csomagolja a terméket, mert mi magát a tököt legyalultuk, zacskóba tettük, beládoztuk, de itt véget ért a tevékenységünk, ezután a ládákat hűtőházba kellett szállítani. Végül a Debreceni Konzervgyárban találtunk együttműködő partnerre, amely vállalta a gyalult tök befagyasztását és bértárolását. Ezek nem voltak könnyű évek, mert - mondjuk meg - kezdő voltam mindenben, a termelésben, a gyártásban, az eladásban is. Probléma volt az árral is, mert végül mindenki keresett rajta, csak én nem. Viszont kezdetnek, tapasztalatszerzésnek hasznos volt. Azóta sem adtam fel a gyalult tök gyártását, évente 400-500 tonnát termelünk. Ezek

után érthető, hogy milyen nagy lehetőség nyílt meg előttünk 2008-ban, amikor a saját termés feldolgozását célzó beruházásokat támogató pályázatot hirdettek. Mezőgazdasági termelés, feldolgozás együtt - ez pontosan illett a vállalkozásomra. Ennek keretében megpályáztam egy 2000 raklapos fagyasztó-tároló, óránként egy tonna kapacitású fagyasztó bokszt, illetve háttér tároló építését és a feldolgozáshoz szükséges különféle feldolgozó gépek beszerzését. Mindez tökéletes volt ahhoz, hogy kiváltsa a bértfagyasztást és tárolást, és a gyalult tököt megfelelő körülmények között, kiváló minőségben, helyben tudjuk gyártani és tárolni. A pályázat feltételei szerint az 50%-os támogatás mellett, önerő is kellett és banki hitelre is szükségünk volt. Mondhatom azt, hogy a vállalkozás életében ez jelentős fordulópont volt.

Hogyan tudta ehhez a nem csekély pénzügyi háttérrel megteremteni?

- A korábbi tevékenységem okán sem voltam ismeretlen a takarékszövetkezetnél, a Tiszántúli Takarékszövetkezetnél. Szoros kapcsolat alakult ki a pénztárca és közöttem, aminek alapja az volt, hogy ismerték a korábbi és a jelenlegi vállalkozásomat, tudták azt is, hogy pontosan fizettem és fizetem a hiteleimet. Az viszont tény, hogy mint annyi más vállalkozónak abban az időben, nekem sem állt rendelkezésemre a nagyobb volumenű hitelhez szükséges fedezet. Úgy tudtam hitelt felvenni, hogy az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességét is igénybe vettem. A kölcsönös bizalom és a garancia-szervezet bekapcsolódása alapjaiban segített abban, hogy megnyerve a pályázati támogatást a 2009. és a 2010. évben megvalósítsunk egy 670 millió forintos zöldmezős beruházást. Ahogy a fagyasztó kapacitás létrejött, láttam, hogy bővíteni lehetne a termékskálát, próbálkozni kellene több termény fagyasztásával is. Ehhez viszont növelni kellett a kapacitást, így került sor még 2010-ben, immár pályázaton kívül, banki hiteltől egy szalagos fagyasztó vásárlására is. Így már szélesebb termékválasztékkal indulhattunk: nem csak a tököt gyártottuk, hanem magozott meggyet, paprikakockát, almakockát. Ezzel a fagyasztóval a gyártókapacitást a duplájára tudtuk növelni. 2016-ban újabb pályázatra nyílt lehetőség, melynek segítségével már egy jelentősebb, egymilliárdos beruházást valósítottunk meg. Ennek keretében 800 négyzetméterrel

bővítettük a gyártócsarnokot, 400 négyzetméteren megvalósult egy óránként két tonna kapacitású szalagos fagyasztó létesítése, új csomagoló részleget alakítottunk ki, és a projekt része volt egy 500 KW órás napelem építése is. A kapacitás növekedésével nő a dolgozói létszám is, ami szükségessé teszi a szociális blokk bővítését, és növelni kell az irodai rész területét is. Ez a beruházás is 50%-os támogatással, 25% önerővel és 25% banki hitellel valósul meg. A tervek szerint ez a fejlesztés 2019. augusztus 30-ára elkészül, s a jelen állapot szerint tartani tudjuk ezt a határidőt.

Milyen vásárlói kört sikerült kialakítani, s hogyan tudja azt megtartani, esetleg bővíteni?

- A gyalult tök 70 százalékát belföldön értékesítjük, a többi exportra megy. A magozott meggy szinte teljes mennyiségét exportáljuk, e mellett külföldi megrendelésre készlet alapanyagot gyártunk. Biztos a piacunk, amire garancia, hogy termékeink a legmagasabb minőségi és élelmiszerbiztonsági követelményeknek is megfelelnek. Nem csak a termelő kapacitás növelése, hanem a magas minőségi szint megtartása és az élelmiszerbiztonság miatt is célszerűnek láttam az üzem területét növelni. Gondoljunk csak bele, annak idején 500 tonna gyalult tök gyártására lett tervezve az üzem, ezzel szemben most 1200 tonna tököt értékesítünk évente. A termelőüzem zsúfolt elrendezése nem kedvez a minőségnek, márpedig úgy ismertek meg bennünket a piacon, hogy a termékeink kifogástalanok, s ebből nem engedünk. A másik ok, ami szükségessé tette az üzem bővítését, az, hogy megfelelő gyártási útvonalak kialakításával átláthatóbbá, egyszerűbbé válik a termelés szervezése, ami alapjaiban befolyásolja a költséghatékonyságot. De nem állunk meg itt sem. Most is bírálat alatt van egy friss pályázati anyagunk, ami kedvező fogadtatás esetén újabb feldolgozó üzem és hűtőtároló építését teszi lehetővé. Így új, korszerű technológiai berendezések beszerzésére nyílik mód, amelyek nem csak a hatékonyság növelését szolgálják, hanem lehetőséget adnak arra, hogy eddig még nem gyártott termékekkel jelenjünk meg a piacon. Már megkezdődtek az előzetes finanszírozási tárgyalások, a pénzügyi háttér megteremtésében ezután is a Tiszántúli Takarékra számíthatunk.

„Úgy tudtam hitelt felvenni, hogy az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességét is igénybe vettem.”
Szilágyi Katalin

Az egységes kérelmek benyújtása

A gazdálkodók 2019-ben közel 50 jogcím (például az alaptámogatás, a zöldítés, az agrár-környezetgazdálkodási és különféle nemzeti támogatások stb.) esetében igényelhetnek támogatást az egységes kérelem keretében. Egyúttal teljesíthetik adatszolgáltatási kötelezettségüket is. A gazdálkodók a 2019. április 9. és 2019. május 15. közötti időszakban támogatáscsökkenés nélkül nyújthatták be kérelmüket. A 2019. május 16. és 2019. június 11. között beérkező kérelmek esetében a hozzáférhető támogatási összeg munkanaponként egy százalékkal mérséklődik. A 2018. május 15-ig benyújtott egységes kérelmek adatait késedelmi szankció nélkül 2018. június 11-ig lehet módosítani. 2019. június 11-ét követően egységes kérelmek már nem kerülnek befogadásra. A Magyar Államkincstár ebben az évben is alkalmazza az előzetes ellenőrzés jogintézményét, amely nagymértékben segíti a gazdálkodókat abban, hogy hibátlan kérelmeket nyújtsanak be.

Agrárbiztosítások díjtámogatása

A Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett a „Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás” című pályázat a leggyakoribb természeti és időjárási kockázatokra kötött mezőgazdasági biztosítások díjához nyújt támogatást. Az AM annak érdekében, hogy minél több gazdálkodó, egyre nagyobb területre vegyen igénybe mezőgazdasági biztosítást, a díjtámogatás éves keretösszegét 2018-ban ötmilliárd forintra emelte, amely támogatási forrás 2019-ben újra hozzáférhető. Az érintett mezőgazdasági termelők a tavalyihoz hasonlóan, ebben az évben is akár 65 százalékos biztosítási díjtámogatásban részesülhetnek. A díjtámogatott „A” típusú mezőgazdasági biztosítás többek között árpara, búzára, rozsrá, napraforgóra, kukoricára, káposztarepcére, almára, körtére, szőlőre, csonthéjas és héjas gyümölcsökre köthető, és a jégeső, tűz, vihar, aszály, felhőszakadás, árvíz, téli, tavaszi és őszi fagyok okozta károk mérséklésére szolgál. A „B” típusú biztosítás a jégeső, vihar, felhőszakadás, árvíz, tűz, téli, tavaszi és őszi fagyok okozta károkra köthető, például dinnyére, málnára, paprikára, paradicsomra, zabra, szilvára, barackra és cseresznyére. A „C” típusú biztosítás ugyancsak a jégeső, aszály, árvíz, téli, tavaszi és őszi fagyok, felhőszakadás, vihar és tűzkár ellen köthető az előbbieken túli szántóföldi növénykultúrákra. A díjtámogatott biztosítások nem terjednek ki a gazdálkodás valamennyi elemére. A gazdálkodóknak célszerű az állatokra is biztosítást kötniük, továbbá biztosíthatók még a mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó épületek, berendezések, raktáron lévő termények, valamint a mezőgazdasági gépek is.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesszünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő számára nyújt készfizető kezességet a hitelezés során, melyet az alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézményeknél igényelhetnek.

Mit jelent a készfizető kezesség?

- A fedezetek egyik típusa.
- Az adóstól független stabil biztosíték a bankok számára.
- Csökkenti a pénzügyi intézmények kockázatát, ezáltal növeli a finanszírozási hajlandóságot.
- Támogatást jelent a vállalkozások számára, amennyiben a jogszabályi keretek a kedvezményes díjon történő kezességnyújtást lehetővé teszik.

Hogyan zajlik az ügyintézés?

- A vállalkozás a pénzügyi intézményekhez nyújtja be finanszírozási igényét, a bank intézi a kezesség igénylését is, a vállalkozás közvetlenül nincs kapcsolatban az alapítvánnyal.
- Az alapítvány minden, a kkv-kat finanszírozó pénzügyi intézménnyel kapcsolatban áll, így szinte az összes kereskedelmi banknál, takarékszövetkezetnél, számos faktoring és lízing cégnél kérhető az alapítvány készfizető kezességi szolgáltatása.

Milyen ügyletekhez köthető a kezesség?

- Hitel, hitelkeret, kölcsön, többcélú hitelkeret
- Bankgarancia, bankgaranciakeret
- Faktoring
- Lízing

Alapítványi kezesség funkciói

- Hitelképesség növelése
- Hitelhez jutási feltételek javítása
- Pénzügyi életképesség biztosítása

Kezességvállalás kondíciói

- A finanszírozás futamideje: minimum 91 nap, maximum 25 év
- Az agrárvállalkozások számára rendkívül kedvező díjakat kínál az alapítvány. A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza.
- Kezességvállalás mértéke: maximum 80 százalék

A vállalkozás kedvezőbb hitelfeltételek elérése érdekében jelezheti a pénzügyi intézményeknél, hogy igénybe kívánja venni a hitelhez az alapítvány készfizető kezességét.

- A kezességre való jogosultságról előzetesen is lehet tájékozódni az alapítványnál, és Kezesség Igérvény is igényelhető.
- Ehhez Kezességi Igérvény igénylő lap kitöltése szükséges, amely elérhető a www.avhga.hu weboldalon.
- A Kezességi Igérvény igénylő lap kitöltve postázható az AVHGA számára.
- Az alapítvány által kiállított Kezességi Igérvényt a vállalkozás lehetséges fedezeti elemként be tudja mutatni a pénzügyi intézményeknél a hitel felvételét megelőzően.

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pt. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

Mezőgazdasági beruházások és kezességvállalás

A 2017. növekedést követően mezőgazdasági beruházások teljesítményértéke 2018-ban is több mint 8 százalékkal bővült, és folyó áron megközelítette a 350 milliárd forintot. A tapasztalatok szerint az erős piaci verseny és az üzleti lehetőségek kiaknázása, továbbá a Vidékfejlesztési Programban elnyerhető támogatási források felhasználása a gazdálkodás korszerűsítésére és a hatékonyság növelésre serkenti az agrárvállalkozásokat. Ezt tükrözik a hazai mezőgépi piac folyamatok is. A mezőgazdasági vállalkozók 2018-ban mintegy 175 milliárd forint értékben vásároltak új mezőgazdasági gépeket, amely kb. 15 százalékos növekedést jelent a 2017. évi forgalomhoz viszonyítva. Ezzel egyidejűleg a gépalkatrészekre több mint 49 milliárd forintot fordítottak, amely kb. 11 százalékos emelkedés az előző évihez képest. A szóban forgó folyamatot a kedvező finanszírozási lehetőségek, így a hitelezés és a lízing egyaránt segítették. Szembetűnő, hogy mind több gazdálkodó alkalmazkodik ahhoz, hogy az időjárási szélsőségek gyakoribbá válása miatt sokszor korlátozott a munkavégzésére alkalmas időtartam. Így a nagyobb teljesítményű, jobb hatásfokú, a precíziós gazdálkodáshoz kapcsolódó gépek beszerzése kerül előtérbe, amelyet a munkaerőhiány is ösztönöz. A 2019. évben, nem kis részben a VP megvalósítása révén további jelentős technológia-fejlesztés és teljesítménynövekedés várható az agrárszektorban. A beruházások bővülése az előrejelzések szerint több mint öt százalékos lesz, és azok éves értéke megközelítheti a 380 milliárd forintot. A fejlesztések megvalósítása a gazdálkodók saját forrásaira és hitelekre, illetve a

pályázati nyertesek esetében a támogatás felhasználására támaszkodik. Az agrárium beruházásainak finanszírozását jelentősen segíti az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes intézményi kezességvállalása, amely a projektek megvalósításának és fenntartásának hitelezésénél is igénybe vehető. A bankok számára az uniós támogatási környezet kiszámíthatóbbá tette a hitelkihelyezés feltételeit. A finanszírozó hitelintézetek sokszor a támogatási jogosultságok alapján döntenek. De alapvető fontosságú a partner ismerete, és a gazdálkodást hitelen bemutató pénzügyi kimutatás megléte is. Az AVHGA abban tud segíteni, hogy kezességvállalásával könnyebbé teszi a hitelhez jutást, például azzal, hogy a gazdálkodók hiteligénylésekor az esetleges fedezethiány csökkenthető, vagy más fedezetek kiválthatók, a hitelért folyamodók kedvezőbb feltételekkel (nagyobb hitelösszeg, alacsonyabb kamat, hosszabb futamidő) juthatnak beruházási hitelfinanszírozáshoz. Ez főként a kevésbé szoros elszámolású kisebb gazdaságok, östermelők és pályakezdő fiatal gazdálkodók esetében lehet létfontosságú. Napjainkig több mint kétezer VP-s fejlesztési projekthez kapcsolódó hitelhez vállalt az AVHGA kezességet. A VP nyertes projektjeinek mintegy 24 százalékához kapcsolódik az alapítvány kezességvállalása, ami elengedhetetlen például a támogatások előfinanszírozásához, a támogatási források mielőbbi lehívásához. Ez utóbbinak az ad különös jelentőséget, hogy az erősödő piaci versenyben az időtényezőnek kiemelt szerepe van a vállalkozás jövője szempontjából.

Az élelmiszer-feldolgozó és borászati beruházások támogatása

A Vidékfejlesztési Programban meghirdetett a „Mezőgazdasági termékek értéknövelése a feldolgozásban” című pályázati felhívás a 2019. április 3-án záruló negyedik benyújtási időszakkal egyidejűleg felfüggesztésre került. Az összesen 50 milliárd forintos támogatási keretösszegű kiírás iránt élénk pályázói érdeklődés mutatkozott. A felhívásra mindösszesen 136 milliárd forint vissza nem térítendő támogatási igény érkezett be.

Az élelmiszer-feldolgozó üzemek fejlesztéseit (új eszközök, gépek beszerzése, új technológiai rendszerek és kapacitások kialakítása, illetve a feldolgozó tevékenységet szolgáló épületek, építmények kivitelezése, az energiateljesítmény-összeoptimalizálás) az AVHGA kezessége mellett a támogatási célterület esetében, amelyet 40 milliárd

forintos keretösszeggel hirdettek meg, a gazdálkodók kb. 110 milliárd forint támogatást igényeltek. A borászati üzemek fejlesztéseit (a szőlőfeldolgozáshoz, mustkezeléshez, bor-, pezsgő-, illetve habzó bor készítéséhez, kezeléséhez, tárolásához, érleléséhez és kiszorolásához kapcsolódó új eszközök, gépek beszerzése, új technológiai rendszerek és kapacitások kialakítása, illetve a borászati tevékenységhez kapcsolódó épületek, építmények kivitelezése, az energiateljesítmény-összeoptimalizálás) a támogatási célterületen mintegy 26 milliárd forint támogatási igény érkezett be. A támogatási kérelmek feldolgozása folyamatosan zajlik, a támogatási döntések közzétételére várhatóan 2019 második felében kerül majd sor.

Vízgazdálkodási beruházások támogatása

A VP „A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése” című pályázata a termelés biztonsága, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében a vízkészletekkel való fenntartható gazdálkodás előmozdítását, a takarékos öntözési technológiák elterjesztését ösztönzi. Egyúttal segíti a klímaváltozásnak ellenálló termelési módszerek bevezetését, illetve támogatja a felszíni és felszín alatti vízkészlet mennyiségi szempontból jó állapotba hozásához és/vagy a jó állapotának megőrzéséhez szükséges fejlesztéseket is. A megpályázható mintegy 49,5 milliárd forintos összegből az alábbi fejlesztések támogathatók:

- 1) Az öntözőberendezések vízellátását biztosító víz-visszatartási létesítmények építése.
- 2) Természetes vízszűrőmezők kialakítása.
- 3) Meglévő öntözőberendezések vízfelhasználási hatékonyságának javítása.

4) Meliorált mezőgazdasági utak kialakítása.

5) Új öntözőberendezések beszerzése és az öntözőberendezések energiafelhasználási hatékonyságának javítása.

Jelenleg a 2019. augusztus 1-jéig benyújtott pályázatok kerülnek majd együttes elbírálásra. Az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás összege a mezőgazdasági termelők egyéni projektje esetén legfeljebb egymilliárd, kollektív projektje esetén pedig legfeljebb kétmilliárd forint lehet. Egy gazdálkodó több támogatási kérelmet is benyújthat, de egy pályázati szakaszban csak egyet. Az elnyert támogatás együttes összege nem haladhatja meg az igényelhető vissza nem térítendő támogatási összeg maximális értékét. A támogatás legmagasabb mértéke a közép-magyarországi régióban megvalósuló fejlesztésnél az összes elszámolható költség 40, más régiókban 50 százaléka lehet. A fiatal mezőgazdasági termelők számára 10 százalékponttal megemelt támogatási hányad jár. A kollektív módon végrehajtott projektek is 10 százalékponttal megemelt támogatási hányadra jogosultak.

A VP folyamatban levő pályázati kiírásai

- Borszőlőültetvény telepítés támogatása
- A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése
- Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás
- Együttműködések támogatása a REL és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért
- Termelői csoportok és szervezetek létrehozása
- Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeteti értékének növelését célzó beruházások
- Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései
- Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken
- Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése
- Erdősítés támogatása
- Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- Egyedi szennyvízkezelés
- Szolidáris gazdálkodás és közösség által támogatott mezőgazdaság
- A LEADER – Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása
- A Vidékfejlesztési Program megvalósítását szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt
- A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat működését szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt

A borszőlőültetvény-telepítés támogatása

Az Európai Unió 2016. január 1-jén új szőlőtelepítési engedélyezési szabályozást vezetett be, amely korlátozott mértékben lehetővé teszi a tagállamok számára a termelési potenciál növelését. Magyarország esetében ez évente mintegy 650 hektár új borszőlőültetvény telepítését teszi lehetővé. Az előbbieket alapján a Vidékfejlesztési Program borszőlőültetvény-telepítés pályázati konstrukciója keretében a borvidéki településeken támogatható a gazdálkodók új borszőlőültetvény telepítése, amelynek része az ültetvény művelésmódjának megfelelő támrendszer kialakítása is. Az ültetvénytelepítéshez kapcsolódó öntözési megoldások kialakítása ugyancsak támogatásban részesülhet. A rendelkezésre álló teljes támogatási összeg 4 milliárd forint. Egyéni projekt esetén maximum 75, kollektív projekt esetén legfeljebb 150 millió forint vissza nem térítendő támogatás igényelhető. Az összes elszámolható költséghez képest a támogatás maximális mértéke általában 50, a közép-magyarországi régióban 40 százalékos lehet. A csoportos, illetve a fiatal mezőgazdasági termelők által megvalósított fejlesztések 10-10 százalékpontos többlettámogatásban részesülhetnek. A pályázatok beadásának következő szakaszhatára: 2019. június 14.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Babka Henriett | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Fax: (1) 373 8455

Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Ipress Center Central Europe Zrt. 2600, Vác Nádas utca 8., felelős vezető: Borbás Gábor